

College Perinatale Zorg

Handreiking verzekeringen voor geboortezorgnetwerken

juiste verzekering op de juiste plek

Versie: 25 januari 2021

Inhoudsopgave

Achtergrond.....	3
1. Kanttekeningen	4
1.1 Garantie 4	
2. Juiste verzekering op de juiste plek	5
2.1 Juiste zorg op de juiste plek (JZOJP).....	5
2.2 Juiste verzekering op de juiste plek (JVOJP)	6
3. Soort verzekeringen.....	7
3.1 Beroepsaansprakelijkheidsverzekering.....	7
3.2 Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering	7
3.3 Rechtsbijstandverzekering	7
3.4 Netwerkverzekering.....	7
4. Keuzehulp verzekeringen	9
4.1 Overzicht schema	9
5. Hoe praktisch?.....	10
5.1 Items verzekering.....	10

Achtergrond

De beroepsaansprakelijkheidsverzekeraars geven aan dat de verzekeraarbaarheid van de geboortezorg onder druk staat. Zij schetsen gezamenlijk het volgende beeld.

In algemene zin veroorzaakt 1% van de claims 25% van de totale schadelast in Nederland. Binnen die 25% is extreme schadelast te vinden. Een significant deel van deze extreme schade wordt veroorzaakt door claims met betrekking tot geboortezorg en dan in het bijzonder kindschade.

De frequentie van de claims in de geboortezorg is laag en het schadebedrag is extreem hoog. Laatst is een recordbedrag van € 3,3 mio aan één schade uitgekeerd. Voor 'kindschade' lopen de reserveringen op.

Het punt dreigt te worden bereikt dat de premies die betaald worden niet meer toereikend zijn voor de dekking van de beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen. Het aantal verzekeraars is beperkt en hetzelfde geldt voor het aantal herverzekeraars. Kortom de verzekeraarbaarheid van aansprakelijkheid in het kader van geboortezorg staat ernstig onder druk.

Naast de verzekeraarbaarheid kantelt de geboortezorg naar netwerkwerkzorg. Vanuit verzekeringsperspectief is solidariteit een kernwaarde. De vraag is of de opkomende netwerkzorg een kans of een bedreiging is voor de verzekeraarbaarheid van de geboortezorg. Een netwerkverzekering voor geboortezorg kan wel eens het passende antwoord zijn om de verzekeraarbaarheid van de geboortezorg en de onderliggende solidariteit te behouden. Netwerkzorg vraagt met andere woorden om een netwerkverzekering. Hiermee ontstaat het perspectief van Juiste Verzekering op de Juiste Plek (JVOJP), analoog aan juiste zorg op de juiste plek (JZOJP).

1. Kanttekeningen

1.1 Garantie

Deze Handreiking is bedoeld als hulpmiddel voor VSV's en geboortezorgorganisaties bij de beoordeling van hun eigen situatie, maar biedt geen garantie. Dit betekent ook dat aan deze handreiking van het CPZ geen rechten kunnen worden ontleend.

De Handreiking is opgesteld als dynamisch document. Op basis van experimenten in de geboortezorg, van nieuwe inzichten en suggesties in de komende periode, vanuit het werkveld, de beroepsorganisaties, cliëntenorganisaties en aansprakelijkheidsverzekeraars zal het document telkens weer verder worden aangevuld en aangescherpt.

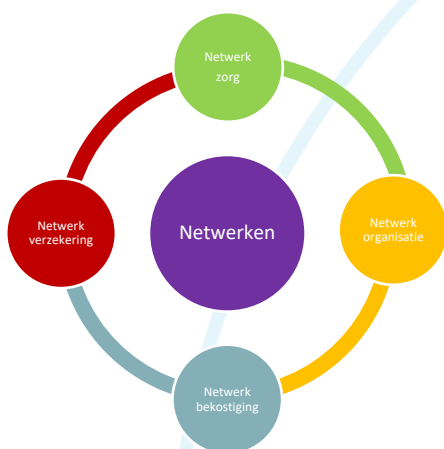
Elke suggestie om deze Handreiking te verbeteren, wordt op prijs gesteld. Mocht u daarnaast menen dat er onjuistheden in staan dan verzoeken wij u die eveneens aan ons te melden (juridischehelpdesk@collegepz.nl).

In de VSV toolkit www.kennisnetwerkgeboortezorg.nl/organisatie-bekostiging/vsv-toolkit/ vindt u meer hulpmiddelen en voorbeelden van andere regio's die u kunnen helpen op uw weg naar integrale geboortezorg.

2. Juiste verzekering op de juiste plek

2.1 Juiste zorg op de juiste plek (JZOJP)

Juiste zorg op de juiste plek (JZOJP) brengt een beweging op gang waarbij het gaat om netwerkzorg, netwerkorganisatie, netwerkbekostiging en netwerkverzekering. Waar gesproken wordt over netwerkverzekering wordt een aansprakelijkheidsverzekering voor het netwerk van samenwerkende professionals en organisaties bedoeld. Schematisch wordt het CPZ netwerkmodel als volgt weergegeven.

Figuur: CPZ netwerkmodel

- **Geboortezorgnetwerken**

In de geboortezorg zijn 72 VSV's en 8 IGO's die samen geboortezorgnetwerken vormen. Bij deze netwerken staan de inhoud en de organisatie van de geboortezorg voorop. De mate van integraliteit verschilt per soort netwerk. De IGO's hebben met integrale bekostiging een vorm van netwerkbekostiging.

- **Aansprakelijkheid en geboortezorgnetwerken**

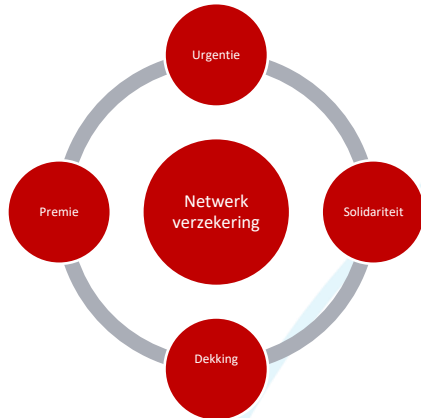
Het thema aansprakelijkheid begint bij enkele VSV's te leven. Het CPZ heeft een FAQ opgesteld over aansprakelijkheid en een notitie over juridische aandachtspunten voor VSV's. IGO's zijn zich meer bewust van aansprakelijkheidsthema's bij medische zaken en niet-medische zaken.

Kern hiervan is dat een VSV dat deelneemt aan het economisch verkeer onbedoeld de schijn kan opwekken dat het (mede) hulpverlener is. Hierdoor ontstaat er enige kans op aansprakelijkheid voor medische kwesties. Omdat een dergelijk VSV vaak ook contracten sluit met derden aan inkoop- en verkoopkant is er kans op aansprakelijkheid voor niet-medische kwesties. Veel extern gerichte VSV's zullen zonder dat ze het zelf weten een informele vereniging kunnen zijn. Deze VSV's hebben dan wel de lasten (aansprakelijkheid van bestuurders) en niet de lusten van een vereniging. Een formele vereniging geeft een structuur waarbinnen het VSV handelt, regelt de besluitvorming en de vertegenwoordigingsbevoegdheid, creëert duidelijkheid over de planning & controlcyclus (begroting en jaarrekening) en biedt de mogelijkheid om zich te verzekeren tegen aansprakelijkheid. Het advies is dat deze VSV's overwegen om een formele vereniging op te

richten. Voor deze situatie zijn als hulpmiddel de modelstatuten voor een VSV als vereniging opgesteld.

2.2 Juiste verzekering op de juiste plek (JVOJP)

Juiste Verzekering Op de Juiste Plek (JVOJP) sluit aan op de beweging die met JZOJP in gang is gezet. De kenmerken van een netwerkverzekering zijn als volgt schematisch weer te geven.

Figuur: netwerkverzekering

De **urgentie** voor een netwerkverzekering komt voort uit de zorgen die er zijn over de verzekeraarbaarheid van de geboortezorg. Een verzekering voor geboortezorgnetwerken die is gebaseerd op **solidariteit** tussen geboortezorgprofessionals en geboortezorgorganisaties wordt als een kans - en daarmee niet als een bedreiging – gezien voor de verzekeraarbaarheid van de geboortezorg. Behoud van verzekeraarbaarheid van de geboortezorg vergroot de kans op een juiste **dekking** tegen een juiste **premie**, zonder dubbelingen in dekking en premie.

De geboortezorg kan met een netwerkverzekering een innovatief en inspirerend voorbeeld zijn voor andere netwerken in de zorg.

3. Soort verzekeringen

Voor de geboortezorg zijn onder meer onderstaande verzekeringen relevant. Zonder het oogmerk volledig te zijn, wordt per soort verzekering een korte definitie gegeven als eerste duiding van de aard / het karakter van de betreffende verzekering. Per verzekering is het belangrijk om te kijken naar de voorwaarden, dekking (lees ook: uitsluitingen) en de premie.

3.1 Beroepsaansprakelijkheidsverzekering

Een beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV) dekt vermogensschade die door de geboortezorgprofessional in de uitoefening van zijn beroep wordt veroorzaakt. Deze verzekering geeft dekking voor schade door een beroepsfout.

3.2 Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering

Een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering verzekert de persoonlijke aansprakelijkheid van een geboortezorgprofessional in de rol als bestuurder. Deze verzekering geeft dekking voor schade door een bestuursfout.

3.3 Rechtsbijstandverzekering

Een rechtsbijstandverzekering geeft hulp en advies bij juridische problemen. Deze verzekering voorziet in rechtshulp.

3.4 Netwerkverzekering

Een netwerkverzekering is een minder eenduidig begrip. Hierbij staat de gedachte centraal dat integrale geboortezorg een vorm is van netwerkzorg die wordt verleend vanuit een netwerkorganisatie waarin geboortezorgprofessionals samen werken. Dit kan met en zonder integrale bekostiging.

Als een professional onverhoopt een beroepsfout maakt, hoort dat geen wissel te trekken op de onderlinge samenwerking. Verder brengt netwerkzorg met zich mee dat een cliënte/ patiënte een helder aanspreekpunt heeft voor klachten en claims. Door bundeling van kennis & expertise, is het netwerk in staat om te leren van de dagelijkse praktijk en kan de netwerkzorg vanuit een integraal perspectief worden verbeterd. Het doel van een netwerkverzekering is om in één keer een complete dekking te bieden voor geboortezorgprofessionals die samenwerken in een geboortezorgnetwerk (VSV of een IGO).

Een lichte vorm van netwerkverzekering is dat alle geboortezorgprofessionals zoveel als mogelijk bij één verzekeraar de beroepsaansprakelijkheidsverzekering hebben ondergebracht. Als het samenwerkingsverband zelf een rechtspersoon is, geldt dat ook voor de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering voor het samenwerkingsverband. Het gaat dan om een 'stapeling' van losse verzekeringsarrangementen bij (zoveel als mogelijk) een en dezelfde verzekeraar.

Een meer geïntegreerde vorm van een netwerkverzekering is een constructie waarbij de polis van één geboortezorgpartij leidend is en dat het samenwerkingsverband en de overige

geboortezorgprofessionals zich op deze polis laten meeverzekeren. Het samenwerkingsverband en de geboortezorgprofessionals worden dan bijgeschreven op de polis aansprakelijkheidsverzekering respectievelijk bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering van de betreffende geboortezorgpartij. De geboortezorgpartij brengt dan de premie in rekening bij het samenwerkingsverband en de geboortezorgprofessionals. Alle partijen maken met elkaar afspraken over onderwerpen zoals: - het eigen risico; - het inloop- en uitlooprisico (aandacht voor aansluiting tussen oude en nieuwe verzekering, zodat er geen gat valt in de dekking); - en integrale kwaliteitsinformatie.

Tot slot zijn enkele achterliggende gedachten van een netwerkverzekering:

- Overzicht hebben van risico's van het geboortezorgnetwerk
- Integrale geboortezorg betekent ook integrale klacht-, geschil- en claimbehandeling
- Juiste zorg op de juiste plek vraagt om een juiste netwerkverzekering
- Afstemming van integrale dekking voor samenwerkingsverband en geboortezorgprofessionals
- Voorkomen dat een claim tussen wal en schip valt
- Voorkomen dubbele dekking en hiermee betaalbaar houden van verzekeringen
- Verzekeraar houden van integrale geboortezorg
- Leren & verbeteren

4. Keuzehulp verzekeringen

4.1 Overzicht schema

Zonder de indruk te wekken compleet te zijn, wordt onderstaand in schema weergegeven welke onderwerpen het meest geassocieerd worden met de verzekeringen zoals geduid in Hoofdstuk 3 van de handreiking.

Onderwerp	Beroeps aansprakelijkheids verzekering	Bestuurder aansprakelijkheids verzekering	Rechtsbijstand-verzekering	Netwerk-verzekering
Beroepsfout	X	-	-	X
Bestuursfout	-	X	-	X
Rechtshulp	-	-	X	-
Rechtspersoon	-	X	-	X
Bundelen verzekeringen	-	-	-	X
Integraal behandelen klacht, geschil en claim	-	-	-	X
Uitlooprisico	X	X	X	-
Inlooprisico	-	-	-	X
JZOJP	-	-	-	X

In theorie kan bij iedere soort verzekering een 'X' of een '-' worden gezet. Een 'X' geeft aan dat het onderwerp het meest is te relateren aan die soort verzekering. Een '-' geeft aan dat het onderwerp niet direct is te relateren aan die soort verzekering. Het schema geeft alleen de eerste associatie van het onderwerp met het soort verzekering weer.

5. Hoe praktisch?

5.1 Items verzekering

Bij een verzekering is het van belang om te kijken welke risico's moeten worden verzekerd. Bij een passende verzekering gaat in de kern om de volgende items:

- de dekking
- de voorwaarden
- de premie

Bij een scan van een huidige verzekering is het goed om naar de genoemde items te kijken en de vraag te stellen of hiermee de risico's die worden gelopen voldoende zijn gedekt.

Als wordt gewisseld van de ene verzekeraar naar een andere verzekeraar is het verstandig te kijken naar het uitlooprisico bij de oude verzekeraar en het inlooprisico bij de nieuwe verzekeraar.

Bij wisseling van verzekeraar is het verstandig expertise in te huren en bij voorkeur meerdere offertes op te vragen. Vervolgens de offertes op basis van de genoemde items te vergelijken en dan pas een keuze te maken.